

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 17. novembar 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 17. novembra 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO DVADESET SEDMOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG U VEZI S
KRŠENJEM OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti:

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješava po Dvadeset sedmom zahtjevu da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje, koji je optuženi podnio 3. novembra 2010. godine na javnoj osnovi s povjerljivim dodatkom (dalje u tekstu: Dvadeset sedmi zahtjev), i ovim donosi svoju odluku po njemu.

I. Kontekst i argumenti

1. Optuženi se u Dvadeset sedmom zahtjevu poziva na izjavu svjedoka KDZ155 (dalje u tekstu: izjava svjedoka KDZ155), koju je tužilaštvo objelodanilo 1. novembra 2010. godine, to jest, nakon 7. maja 2009. godine, što je bio rok koji je pretpretresni sudija odredio za objelodanjivanje svih materijala koji potpadaju pod pravilo 66(A)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Optuženi tvrdi da je, osim što je objelodanjena znatno nakon roka od 7. maja 2009. godine, objelodanjivanje ovog dokumenta prekoračilo i rok koji je istekao 1. oktobra 2010. godine, koji je Vijeće odredilo kao rok do kog mu treba biti dostavljen sav preostali materijal na osnovu pravila 66(A)(ii) kojim tužilaštvo raspolaže.²

2. Optuženi tvrdi da potreba da tužilaštvo traži pristanak relevantnog davaoca informacija na osnovu pravila 70 da bi objelodanilo izjavu svjedoka KDZ155, prije nego što izjavu objelodani, ne opravdava činjenicu da mu je ona objelodanjena sa znatnim zakašnjenjem.³ U prilog ovom argumentu on napominje da izjava svjedoka KDZ155 potiče iz 1995. godine, da je dugo u posjedu tužilaštva i da je zahtjev za "pristanak za objelodanjivanje izjave mogao i trebao da bude podnjet mnogo prije roka od 1. oktobra

¹ Dvadeset sedmi zahtjev, par. 1-2. Kopija izjave svjedoka KDZ155 priložena je u povjerljivom Dodatku B Dvadeset sedmom zahtjevu.

² Dvadeset sedmi zahtjev, par. 3. Rok od 1. oktobra 2010. godine za dostavu cjelokupnog preostalog materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) Pretresno vijeće odredilo je Odlukom po Devetom i Desetom zahtjevu optuženog da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje, 26. avgust 2010. godine, par. 23 (dalje u tekstu: Odluka po Devetom i Desetom zahtjevu), kako je naveo optuženi.

³ Dvadeset sedmi zahtjev, par. 5.

2010. godine".⁴ Osim toga, optuženi tvrdi da izjava KDZ155 nije trebalo da bude pribavljena u skladu s odredbama pravila 70(B) jer je zamišljeno da se to pravilo odnosi samo na materijal koji se "kori[sti] samo za dobijanje novih dokaza", te da izjava KDZ155 ne spada u tu kategoriju zato što je KDZ155 bio očevidac događaja u Srebrenici na koje se odnosi Treća izmijenjena optužnica (dalje u tekstu: Optužnica).⁵

3. Optuženi stoga traži da Vijeće donese zaključak da je tužilaštvo prekršilo pravilo 66(A)(ii) time što nije objelodanilo izjavu KDZ155 do 7. maja 2009. godine.⁶ Osim toga, budući da tužilaštvo nije opravdalo zašto izjavu KDZ155 nije objelodanilo ni do roka od 1. oktobra 2010. godine, optuženi traži da Vijeće izuzme svjedočenje KDZ155 iz suđenja.⁷

4. Dana 8. novembra 2010. godine, tužilaštvo je dostavilo Odgovor tužilaštva na Karadžićev Dvadeset sedmi zahtjev da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje (dalje u tekstu: Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev). Ono tvrdi da je izjava svjedoka KDZ155 uistinu identifikovana kao posljedica dodatnih mjera primijenjenih nakon što mu je Vijeće izdalo nalog da do 1. oktobra 2010. godine pregleda i objelodani sve preostale materijale na osnovu pravila 66(A)(ii), te da ona nije ranije identifikovana i objelodanjena zbog previda tužilaštva.⁸

5. Tužilaštvo napominje da je u svom Obavještenje o postupanju po nalogu Vijeća o pregledu i objelodanjivanju svih preostalih materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) identifikovalo četiri stavke, uključujući izjavu KDZ155, koje nisu mogle biti identifikovane do roka od 1. oktobra 2010. godine zato što još nije bio dobijen pristanak na osnovu pravila 70.⁹ Tužilaštvo navodi da je 4. oktobra 2010. godine tražilo odobrenje da objelodani izjavu KDZ155, da je odobrenje dobilo 28. oktobra 2010. godine, a

⁴ Dvadeset sedmi zahtjev, par. 5.

⁵ Dvadeset sedmi zahtjev, par. 6.

⁶ Dvadeset sedmi zahtjev, par. 6.

⁷ Dvadeset sedmi zahtjev, par. 6.

⁸ Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev, par. 2.

⁹ Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev, par. 2. Tužilaštvo upućuje na Obavještenje tužilaštva o postupanju po Odluci Pretresnog vijeća u vezi s objelodanjivanjem na osnovu pravila 66(A)(ii), 1. oktobar 2010. godine (dalje u tekstu: Obavještenje o postupanju po Odluci).

optuženom ju je objelodanilo 1. novembra 2010. godine.¹⁰ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da je netačna tvrdnja optuženog da izjava KDZ155 nije trebala biti pribavljena na osnovu pravila 70(B).¹¹ Ono upućuje na ranije argumente o ovom pitanju izložene u "Odgovoru tužilaštva na Karadžićev dvadeset drugi zahtjev da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje", podniet 21. oktobra 2010. godine (dalje u tekstu: *Odgovor na dvadeset drugi zahtjev*).¹²

6. Tužilaštvo takođe tvrdi da optuženi nije pokazao da mu je kasnim objelodanjivanjem izjave KDZ155 nanijeta ikakva šteta, a njegov propust da to uradi sprečava Vijeće da odobri pravno sredstvo kojim bi se to otklonilo.¹³ U prilog ovoj tvrdnji, tužilaštvo navodi da je KDZ155 "rezervni svjedok za kog se optuženi u ovom trenutku ne treba pripremati" i da izjava KDZ155 "nije dugačka".¹⁴ Najzad, tužilaštvo tvrdi da bi zahtjev za izuzimanje svjedočenja ovog svjedoka trebalo odbaciti kao preuranjen.¹⁵

II. Mjerodavno pravo

7. Pravilo 66(A)(ii) Pravilnika zahtijeva da tužilaštvo (u vremenskom roku koji odrede pretresno vijeće ili pretpretresni sudija) odbrani dostavi "kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu s pravilom 92*bis*, 92*ter* i 92*quater*". Važeći rok za objelodanjivanje svih materijala koji potpadaju pod pravilo 66(A)(ii) u ovom predmetu bio je 7. maj 2009. godine.¹⁶

¹⁰ *Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev*, par. 2.

¹¹ *Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev*, par. 4.

¹² *Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev*, par. 4. Tužilaštvo upućuje na *Odgovor tužilaštva na Karadžićev Dvadeset drugi zahtjev da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i odrede mjere za njegovo uklanjanje*, 21. oktobar 2010. godine, par. 4.

¹³ *Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev*, par. 1, 3.

¹⁴ *Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev*, par. 3.

¹⁵ *Odgovor na Dvadeset sedmi zahtjev*, par. 5.

¹⁶ *Nalog poslije statusne konferencije sa priloženim planom rada*, 6. april 2009. godine, par. 7.

8. Pravilo 70(B) predviđa da u slučaju da tužilaštvo posjeduje informaciju koja mu je data "u povjerenju i koja je korištena samo za dobivanje novih dokaza, tu početnu informaciju i njeno porijeklo tužilac neće objelodaniti bez pristanka osobe ili tijela koje je pružilo početnu informaciju [...]". Žalbena vijeće je priznalo da iako je Vijeće ovlašteno da ocjenjuje da li su informacije dane na osnovu pravila 70(B), "takvo ispitivanje može biti samo ograničeno: ono ne sme da ide dalje od utvrđivanja da li su informacije zaista bile dane na poverljivoj osnovi [...]".¹⁷

9. Pravilo 68bis predviđa da Pretresno vijeće, *proprio motu* ili na zahtjev jedne od strana u postupku, može odlučiti koje će sankcije izreći strani koja nije ispunila svoje obaveze objelodanjivanja prema Pravilniku. Prilikom razmatranja (eventualnog) primjerenog pravnog sredstva, Vijeće mora ispitati da li je optuženom tom povredom nanescena ikakava šteta.¹⁸

III. Diskusija

10. Pošto je pregledalo izjavu KDZ155, Vijeće smatra da je riječ o izjavi koja potpada pod djelokrug pravila 66(A)(ii) Pravilnika.¹⁹ Iako Vijeće napominje da se izjava KDZ155 odnosi na svjedoka koji je sada naveden kao "rezervni" svjedok, to je relevantno samo za procjenu toga da li je optuženom takvim kasnim objelodanjivanjem nanijeta šteta.²⁰ Budući da se KDZ155 nalazio na prvobitnom spisku svjedoka tužilaštva na osnovu pravila 65ter, koji je takođe dostavljen u maju 2009. godine, izjava je trebala biti objelodanjena unutar roka koji je odredio pretpretresni sudija.

¹⁷ *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR 108bis i AR73.3, Javna verzija odluke o tumačenju i primeni pravila 70 Pravilnika, 23. oktobar 2002. godine (dalje u tekstu: Odluka o tumačenju i primeni pravila 70), par. 29.

¹⁸ *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. godine, par. 179; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004. godine, par. 268.

¹⁹ *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Odluka po zahtjevu žalioca za dostavu materijala, za suspenziju odnosno izmjenu rasporeda podnošenja podnesaka, te po dodatnim podnescima, 26. septembar 2000. godine, par. 15.

²⁰ Odluka po Zahtjevima optuženog broj 18-21 u vezi kršenjem objelodanjivanja, 2. novembar 2010. par. 35.

11. Vijeće dalje napominje da je izjava KDZ155 datirana 5. septembra 1995. godine, a da optuženom nije objelodanjena do 1. novembra 2010. godine. Tužilaštvo nije razjasnilo kada je dobilo izjavu. S obzirom na to, Vijeće smatra da je primjerena pretpostavka da je izjava tužilaštvu dostavljena prije roka koji je isticao 7. maja 2009. godine i na tome će temeljiti svoju daljnju argumentaciju.

12. Izjava KDZ155 bila je jedan od dokumenata čije je objelodanjivanje zavisilo od pristanka relevantnog davaoca informacija na osnovu pravila 70.²¹ Dana 26. avgusta 2010. godine, Vijeće je jasno naložilo tužilaštvu da "sve pretrage i objelodanjivanje nakon njih" eventualno preostalog materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) moraju biti okončani do 1. oktobra 2010. godine.²² Tužilaštvo je stoga bilo obavezno da za izjavu KDZ155, čim je identifikovana, hitno dobije neophodni pristanak u skladu s pravilom 70 kako bi je optuženom moglo objelodaniti do 1. oktobra 2010. godine. Međutim, Vijeće prihvata da je tužilaštvo pristanak za objelodanjivanje izjave KDZ155 na osnovu pravila 70 tražilo i dobilo čim je izjavu pronašlo.

13. Međutim, to ne opravdava kašnjenje u prvobitnom identifikovanju relevantnog dokumenta i traženju neophodnog pristanka kako bi dokument mogao biti objelodanjen unutar roka koji je isticao u maju 2009. godine. Samo tužilaštvo priznaje da izjava KDZ155 nije ranije objelodanjena zbog njegovog previda.²³ Vijeće stoga zaključuje da je tužilaštvo prekršilo pravilo 66(A)(ii) time što izjavu KDZ155 nije objelodanilo unutar roka koji je odredio pretpretresni sudija.

14. Međutim, uzimajući u obzir dužinu izjave KDZ155 i činjenicu da je KDZ155 rezervni svjedok za kog optuženom nije potrebno dodatno vrijeme da se pripremi za unakrsno ispitivanje, Vijeće se nije uvjerilo da je optuženom tim kasnim objelodanjivanjem nanijeta šteta. Vijeće podsjeća da na osnovu pravila 89(D) Pravilnika, ono "može izuzeti dokaz ako potreba da se osigura pravično suđenje uveliko nadmašuje

²¹ Prilikom procjene da li je izjavi KDZ155 obezbjeđena zaštita predviđena pravilom 70(B), Vijeće se treba uvjeriti samo u to da li je izjava zaista dostavljena na povjerljivom osnovu. V. Odluka o tumačenju i primjeni pravila 70, par. 29.

²² Odluka po Devetom i Desetom zahtjevu, par. 23.

²³ Odgovor na Dvadeset i sedmi zahtjev, par. 2.

njegovu dokaznu vrijednost". Iz toga slijedi da, budući da nije pokazano da je optuženom nanijeta šteta, nema opravdanja za izuzimanje svjedočenja ovog svjedoka.

15. Uprkos tome što optuženom kasnim objelodanjivanjem pojedinačnih dokumenata nije nanijeta šteta, Vijeće je nedavno izrazilo ozbiljnu zabrinutost zbog načina na koji tužilaštvo provodi objelodanjivanje u ovom predmetu.²⁴ Kumulativni efekt niza kršenja objelodanjivanja od strane tužilaštva značajan je faktor za odluku Vijeća da se sudski postupak odgodi u trajanju od jednog mjeseca.²⁵ Ovo najnovije kršenje objelodanjivanja ponovo ukazuje na slabosti tužilaštva u praksi objelodanjivanja u prepretresnom postupku. Vijeće insistira na tome da se ova praksa kršenja objelodanjivanja mora okončati i pozvalo je tužioca da on i njegovi službenici "da[ju] sve od sebe da obezbijede da tok ovog suđenja ne bude dalje ometan kasnim objelodanjivanjem".²⁶

IV. Dispozitiv

16. Iz gorenavedenih razloga, Pretresno vijeće prima na znanje kršenje obaveze objelodanjivanja navedeno gore u tekstu i, na osnovu pravila 54, 66(A)(ii) i 68bis Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

²⁴ Odluka po Dvadeset drugom, Dvadeset četvrtom i Dvadeset šestom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 11. novembar 2010. godine, par. 43 (dalje u tekstu: Odluka po Dvadeset drugom, Dvadeset četvrtom i Dvadeset šestom zahtjevu).

²⁵ Odluka po Dvadeset drugom, Dvadeset četvrtom i Dvadeset šestom zahtjevu, par. 41; 3. novembar 2010. godine, T. 8907-8908.

²⁶ Odluka po Dvadeset drugom, Dvadeset četvrtom i Dvadeset šestom zahtjevu, par. 43.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 17. novembra 2010. godine,
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]